

Województwo pomaga dbać o zabytki

Prezentujemy projekty zrealizowane w regionie dzięki dofinansowaniu z PROW 2014-2020.

W 2018 roku Samorząd Województwa Wielkopolskiego podpisał z gminami 15 umów dotyczących wsparcia finansowego z PROW 2014-2020 w zakresie „Ochrony zabytków i budownictwa tradycyjnego”. Przyznana wówczas pomoc to 6,5 miliona złotych.

– Na obszarach wiejskich naszego regionu znajduje się wiele obiektów zabytkowych, zespołów pałacowo-ogrodowych czy zespołów folwarcznych, które wymagają sporych nakładów finansowych, aby ocalić je przed zniszczeniem. Bez wsparcia pochodzącego ze środków europejskich byłoby to zadanie niezwykle trudne. Cieszę się, że większość prac w ramach zadań dofinansowanych przed dwoma laty zostało już ukończonych. Dbałość o zabytki to jeden z elementów budowania pozytywnego wizerunku wielkopolskiej wsi – mówi wicemarszałek województwa Krzysztof Grabowski.

Kryteria wyboru operacji, określone dla tego typu inwestycji, premiowały zadania dotyczące prac w budynkach wymagających natychmiastowej interwencji budowlanej ze względu na szczególnie zły stan techniczny, potwierdzony opinią wojewódzkiego konserwatora zabytków. Istotne było również to, aby odnowionym budynkom na-

Obiekt w Pyzdrach jest jednym z niewielu zachowanych na terenie Wielkopolski przykładów wiatraka typu holenderskiego. Dotacja z PROW 2014-2020 na ten cel wyniosła 500 tys. zł.

dać nowe przeznaczenie, np. edukacyjne, kulturalne lub promocyjne.

Wiatraki i kościoły wizytówką gmin

Spośród 15 dofinansowanych projektów beneficjenci złożyli dotychczas 13 wniosków o płatność. Trzy z nich zostały już pomyślnie rozliczone. Gminy Pępowo, Zduny oraz Pyzdry, zgodnie z założeniami programu, otrzymały refundację do 63,63 proc. poniesionych kosztów kwalifikowanych.

Gmina Pępowo, dzięki dofinansowaniu z PROW 2014-2020, zrealizowała projekt pod nazwą „Renowacja za-

bytkowego wiatraka wraz z urządzeniem terenu na stanicę rowerową”. W ramach zadania wykonano renowację zabytkowego wiatraka „Franciszek”. Prace renowacyjne obejmowały wymianę skorodowanej mącznicy i fragmentu sztembra. Wykonano impregnację wnętrza, wymianę zewnętrznego szalunku ścian i pokrycia dachu wiatraka wraz z malowaniem impregnacynym z zewnątrz. Ponadto odtworzono skrzydła i schody z zadaszeniem oraz wymieniono skorodowane elementy drewniane budynku (słupy, rygle, nadbitki). Teren wokół wiatraka utwardzono, wykonano nasadze-

nia, wyposażono w elementy małej architektury, a także zainstalowano monitoring i oświetlenie. Projekt obejmował też powstanie wiaty, czyli stancyi rowerowej o powierzchni około 35 metrów kwadratowych.

Z kolei samorząd Gminy i Miasta Pyzdry zdecydował się na zakup Domu Podcieniowego oraz zakup i renowację wiatraka holenderskiego. Remont wiatraka trwał kilka miesięcy i obejmował odnowienie cegieł oraz kopuły dachu, którą pokryła nowa blacha typu tytan-cynk. Ponadto na wiatraku zamontowano nowe skrzydło oraz poddano renowacji urządzenia znajdu-

jące się w jego wnętrzu. Zakupiony Dom Podcieniowy został przeznaczony na obiekt wystawienniczy dla ekspozycji związanych z lokalną historią. Zabytkowy budynek zyskał nowy charakter, stając się ważnym miejscem edukacyjnym i historycznym.

Gmina Zduny dotacją z PROW 2014-2020 przeznaczyła na remont dachu na kościele poewangelickim w Zdunach. W ramach projektu wykonano prace remontowo-konserwatorskie. Renowacje poprzedziły prace rozbiórkowe, po czym naprawiono drewnianą konstrukcję dachu, którą dodatkowo odgrzybiono. Założono nowe pokrycie wraz z orynnowaniem i instalacją odgromową. Projekt zakładał także zagospodarowanie terenu wokół świątyni poprzez nasadzenia zieleni miejskiej oraz umiejscowienie ławek. Cały teren został objęty monitoringiem miejskim.

Lokalne strategie z myślą o zabytkach

Wsparcie finansowe na inwestycje związane z renowacją zabytków możliwe jest również za pośrednictwem lokalnych grup działania funkcjonujących w Wielkopolsce. PROW 2014-2020 w ramach podejścia LEADER pozwala na uwzględnienie tego w strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność.

W ten sposób beneficjentem programu mogą być nadal parafie, które w obecnej perspektywie finansowej, w odróżnieniu od poprzedniej, nie mają możliwości bezpośredniego składania wniosków o dofinansowanie do samorządu województwa.

Jedną z grup, która wśród obszarów wymagających wsparcia w swojej strategii umieściła ochronę obiektów zabytkowych, jest Lokalna Grupa Działania Krajna Złotowska. Dzięki temu możliwa była realizacja projektu „Renowacja zabytkowych elementów ruchomych w kościele parafialnym pw. św. Michała Archanioła w Jastrowiu”. Parafia uzyskała pomoc finansową, która pozwoliła odrestaurować prospekt organowy oraz balustradę chóru muzycznego zdobioną sakralnymi malowidłami.

Ze środków unijnych na uatrakcyjnienie zabytkowej infrastruktury kulturalnej skorzystano także na terenie LGD Między Ludźmi i Jeziorami, gdzie wykonano konserwację epitafium Władysława Gurowskiego w kościele parafialnym pw. św. Andrzeja Apostoła w Kleczewie. Z kolei Stowarzyszenie „Solna Dolina” zrealizowało projekt grantowy obejmujący m.in. renowację okien budynku kościoła parafialnego pw. Świętej Rodziny w Przedczu.

Historia wiecznie żywa – także dzięki grantom

LGD Kraina Trzech Rzek (teren gmin Oborniki, Murowana Goślina, Suchy Las oraz Ryczywół) zrealizowała projekt grantowy dotyczący zachowania cennego dziedzictwa historycznego i kulturowego. Otrzymała 50 tysięcy złotych, a projekt składał się z 10 grantów udzielonych lokalnym organizacjom.

Ochotnicza Straż Pożarna w Ocieszynie przeprowadziła warsztaty rękodzielnicze ze „sztrykowania”, co w gwarze poznańskiej oznacza wykonywanie wełnianych przedmiotów na drutach. Na na-

ukę rękodzieła postawiło również Stowarzyszenie Pomocy Dzieciom i Młodzieży Niepełnosprawnej „Przyjaciół” działające w Obornikach.

Uczestnicy projektu mieli okazję przypomnieć sobie historię swoich małych ojczyzn. Zadbały o to stowarzyszenia i fundacje funkcjonujące na obszarze LGD. Stowarzyszenie AleBabki z Ryczywołu wykonało projekt pn. „Ścieżka historyczna domami malowana w Ryczywole”. W tej samej miejscowości zrealizowano też podobny projekt autorstwa Stowarzyszenia „Czynni Rodzinni”,

Ochotnicza Straż Pożarna z Ocieszyna zorganizowała dla mieszkańców wsi cykl warsztatów ze „sztrykowania”, czyli szydełkowania. Przez kilka tygodni panie spotykały się w remizie, wykonując przepiękne rękodzieła.

zatytułowany „Ścieżka historyczna domami malowana – Powstanie Wielkopolskie”. Fundacja Centrum Inicjatyw Naturalnych z Łoskonia Starego w gminie Murowana Goślina popularyzowała wiedzę mieszkańców na temat swojej miejscowości, realizując projekt „Łoskoń Stary – nasze miejsce na ziemi”. O to, aby pamięć o powstańcach wielkopolskich była wiecznie żywa, starało się zadbać Stowarzyszenie Na Rzecz Rozwoju Wsi Żerniki, które zakupiło kamień upamiętniający bohaterstwo swoich przodków.

Stowarzyszenie Ostoja Wojowników postanowiło zadbać o prezentację lokalnego dorobku kulturalnego w ramach zorganizowanego przeglądu piosenek szantowej i turystycznej „Szanty nad Łomnem”, natomiast Stowarzyszenie Miłośników Orkiestr Dętych zorganizowało „Jubileuszowy Złot Orkiestr Dętych”. Wśród dofinansowanych grantów znalazło się także zadanie Stowarzyszenia „Aktywni Razem” pod nazwą „Rolnik w obiektywie” oraz inicjatywa Kółka Rolniczego w Skrzetuszu, które promowało gęsinę z okazji Dnia św. Marcina.

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie”.

Publikacja opracowana przez Departament Programów Rozwoju Obszarów Wiejskich Urzędu Marszałkowskiego w Poznaniu, Instytucja Zarządzająca PROW 2014-2020 – Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi. Publikacja współfinansowana jest ze środków Unii Europejskiej w ramach Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich 2014-2020.

Stronę redagują: Adrian Kapuściński, Marta Jachimowska – Departament Programów Rozwoju Obszarów Wiejskich Urzędu Marszałkowskiego Województwa Wielkopolskiego al. Niepodległości 34, 61-714 Poznań, tel. 61 626 60 00, fax 61 626 60 04, e-mail: dow.sekretariat@umww.pl, www.dprow.umww.pl